

Anna Zalewska**1) Opis czynu i stanu faktycznego**

W lipcu 2020 r. media poinformowały, że byli politycy Prawa i Sprawiedliwości zostali oskarżeni o niekorzystne rozporządzenie mieniem na szkodę Polskiego Czerwonego Krzyża (oddział Dolnośląski). Czyn zabroniony miał zostać dokonany w latach 2014-2015.

Byli politycy Prawa i Sprawiedliwości oraz współpracujące z nimi osoby uszczuplić majątek PCK o 3 miliony złotych. Proceder miał polegać na wyprowadzaniu pieniędzy należących do PCK na konto firmy, która miała być założona na tzw. „słupa” tj. podstawioną osobę, która jedynie pozornie miała prowadzić działalność gospodarczą. Jeden z oskarżonych przed wyborami w 2015 r. miał dokonywać wpłat na rzecz kampanii wyborczej Anny Zalewskiej (dzisiejszej eurodeputowanej z PiS).

W maju 2023 r. w sprawie zapadł nieprawomocny wyrok. Były poseł oraz szef wrocławskiego PiS został zobowiązany do zwrotu na rzecz PCK 506 tys. zł, zapłaty 80 tys. zł grzywny oraz został skazany na 2 lata i 7 miesięcy bezwzględnego pozbawienia wolności. Były radny wojewódzki PiS, dyrektor wrocławskiego oddziału PCK oraz współpracownik Anny Zalewskiej, miał zostać skazany na 3,5 roku pozbawienia wolności.

Niewyjaśniona została kwestia wyprowadzenia pieniędzy PCK na kampanię wyborczą PiS – w tym m.in. kampanię byłem minister edukacji Anny Zalewskiej.

Materiały wyborcze Anny Zalewskiej miały być znalezione w siedzibie PCK we wrześniu 2017 r. Ten wątek miał nie zostać zbadany przez Prokuraturę – Anna Zalewska miała nie zostać nawet przesłuchana w sprawie.

Ewentualna odpowiedzialność karna Anny Zalewskiej może zostać stwierdzona wyłącznie w przypadku stwierdzenia wiedzy wyżej wymienionej, że środki przekazane jej na kampanię wyborczą podchodzą z przestępstwa.

2) Identyfikacja podstawy prawnej czynu

W przedmiotowej sprawie należy rozważyć wypełnienie znamion przestępstwa określonego w art. 299 § 1 Kodeksu karnego. Zgodnie z rzezonym przepisem sankcjonowanie jest m.in. przyjmowanie, posiadanie i używanie środków płatniczych pochodzących z korzyści związanych z popełnieniem czynu zabronionego.

Przedmiotem ochrony przestępstwa z art. 299 k.k. jest prawidłowość obrotu gospodarczego (zob. M. Kulik [w:] Kodeks karny. Komentarz aktualizowany, red. M. Mozgawa, LEX/el. 2023, art. 299). Środek płatniczy, o którym mowa w przepisie oznacza

m.in. walutę polską. Przelew środków pieniężnych na kampanię wyborczą Anny Zalewskiej niewątpliwie zaś został wykonany w walucie polskiej.

Czynność wykonawcza zgodnie z utrwalonym poglądem wyrażonym w doktrynie polega na przyjęciu, przekazaniu, posiadaniu, używaniu, ukrywaniu, dokonywaniu transferu lub konwersji, wywiezieniu za granicę, pomocy do przeniesienia własności lub posiadania albo podjęciu innych czynności, które mogą udaremnić lub znacznie utrudnić stwierdzenie przestępnego pochodzenia rzeczy lub praw, miejsca ich umieszczenia, ich wykrycie, zajęcie albo orzeczenie przepadku (zob. idibem.). Przyjęcie oznacza przy tym nabycie władztwa na środkiem pieniężnym lub umieszczeniu go w miejscu, którego dysponentem jest sprawca. Używaniem jest korzystanie z wartości jaką prezentuje dany środek pieniężny.

Przestępstwo ma charakter umyślny w zamiarze bezpośrednim lub ewentualnym. To oznacza, że sprawca musi wiedzieć, że środki jakie otrzymał pochodzą z przestępstwa, albo może się tego domyślać i godzi się na to. Zbadanie tego aspektu jest kluczowe w przypadku przypisania Annie Zalewskiej ew. odpowiedzialności za popełnienie czynu zabronionego.

3) Możliwa ścieżki odpowiedzialności

W zakresie podejrzenia popełnienia wskazanego w pkt 2 przestępstwa z art. 299 § 1 k.k. – postępowanie przygotowawcze winno być prowadzone przez organy ścigania w tym Prokuraturę – a ewentualna odpowiedzialność ustalana będzie ostatecznie przez sądy powszechne.

Anna Zalewska – eurodeputowana PiS, była Minister Edukacji Narodowej

Przyjęcie i używanie środków pochodzących z przestępstwa.

Podejrzenie popełnienia przestępstwa z art. 299 § 1 i 5 kk.

Zagrożenie odpowiedzialnością – kara pozbawienia wolności od 6 miesięcy do 8 lat. W przypadku działania w porozumieniu z innymi osobami – kara pozbawienia wolności od roku do 10 lat.